بەناوی خودای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

پشت بە حوکمی برگەی (١) لە ماددەی (٥٦)ی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراوو، لەسەر داوای ژمارەی یاسایی ئەندامان، پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق لە دانیشتی ئاسایی ژمارە (٢)ی رۆژی ٢٠١٢/٣/١٩ بڕیاری دەرچوواندنی ئەم یاسایەی دا:

یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٢
یاسای هەمواری یەکەمی یاسای یەکێتی مامۆستایانی کوردستان ـ عێراق ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠٠٢

ماددەی یەکەم:

برگەی (٧)ی ماددەی یەکەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

مامۆستا: هەموو مامۆستایان لە قوتابخانە و زانکۆ وپەیمانگا حکومییە تایبەتی و ئەهلییەکان.

ماددەی دووەم:

ماددەی دووەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

بەپێی ئەم یاسایە یەکێتییەك بە ناوی (یەکێتی مامۆستایانی کوردستان ـ عیراق) دادەمەزرێت، بارەگای سەرەکی لە هەولێری پایتەخت دەبێت و بۆی هەیە لە پارێزگاکان وهەر یەکەیەکی کارگێڕی لق بکاتەوە بە مەرجێك ژمارەی ئەندامانی تێیدا لە (٣٥٠٠) مامۆستا کەمتر نەبێت، لەگەڵ ڕەچاوکردنی تایبەتمەندی مامۆستایانی زانکۆ.

ماددەی سێیەم:

ماددەی پێنجەمی یاساکە هەموار دەکرێت بەم شێوەیەی لیّ دێت:

أ- ئەندامیەتی لە یەکێتی مافێکی ئارەزوومەندانەیە و ئەمانە دەگرێتەوە:

١- هەموو مامۆستایان و وانەبێژانی قوتابخانە و پەیمانگا و زانکۆ حکومییە تایبەتییەکان و ئەهلیەکان.

٢- هەموو مامۆستایان و، سەرپەرشتیاران و ئەندامانی دەستەی فێرکاری و دەرس وتنەوە، کە کارمەندی وەزارەت و دەستە و دامەزراوەکانی پەروەردەیی و فێرکردنن.

٣- خانەنیشانی ئەندام لە دەستەی فێرکاری و دەرس وتنەوە کە دەیانەوێت ببنە ئەندامی یەکێتی بە داواکارییەکی نووسراو.

ب ـ مامۆستایانی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی کوردستان چ ئەوانەی شەهیدبوون و چ ئەوانەی لە ژیاندا ماون دەبنە ئەندامی فەخری.

ماددەی چوارەم:

یەکەم: برگەی (١) لە ماددەی شەشەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

(دەستەی گشتی و کۆنگرە).

دووەم: برِگەیەك بۆ ماددەی شەشەم بە زنجیرەی (٦) زیاد دەکرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

٦- نوێنەری یەکێتی لە قوتابخانە و دامەزراوەکانی پەروەردە و فێرکردن.

ماددەی پێنجەم:

یەکەم: برگەی (أ) لە ماددەی حەوتەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

أ- دەستەی گشتی لە هەموو ئەو ئەندامانەی یەکێتی پێکدێت کە پابەندن بە برِگەکانی ئەم یاسایەوە و، بە بەرزترین دەسەلاٌت تێیدا دادەنرێت و هەموو چوار ساڵ جارێك لە بارەگای یەکێتی بەمەبەستی گرێدانی کۆنگرەی گشتی کۆ دەبێتەوە، لە رێگەی نوێنەرانیانەوە بە رێژەیەك کە ئەنجومەنی تەنفیزی، بۆ هەڵبژاردنی سەرۆکی یەکێتی و ئەندامانی مەکتەبی سکرتاریەت دیاریدەکات کە ژمارەیان دەگاتە ١٥ ئەندامی سەرەکی و ٤ ئەندامی یەدەگ و، نیسابیش بە دوو لەسەر سێی ئەندامان تەواو دەبێت، ئەگەر نیساب تەواو نەبوو هەڵبژاردن دوای تێپەرِینی ١٥ پازدە رۆژ لە کۆبوونەوەی یەکەم ئەنجام دەدرێت، و نیساب بە تەواوبوو دادەنرێت ژمارەی نوێنەرانی ئامادەبوو هەرچەند بێت.

دووەم: برِگەی (ب) لە ماددەی حەوتەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

سەرۆکی یەکێتی و ئەندامانی ئەنجومەنی تەنفیزی و مەکتەبی سکرتاریەت وسەرۆك لقەکان دەبنە ئەندامانی کۆنگرە، و ئەنجومەنی تەنفیزیش بۆی هەیە ژمارەیەك لە مامۆستایانی بزووتنەوەی رزگاریخوازی کوردستان و کەسایەتیە پەروەردەییەکانی هەرێم وەك ئەندامی کۆنگرە زیاد بکات و رەزامەندی لەسەر ئەو مەرجانەی بۆ ئەم کارە پێویستن بدات، بە مەرجێك کە لە ١٥ نوێنەر پتر نەبن.

ماددەی شەشەم:

ماددەی هەشتەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

مەرجە ئەو کەسەی بە سەرۆکی یەکێتی یان ئەندامی مەکتەبی سکرتاریەت یان ئەندامی ئەنجومەنی تەنفیزی و سەرۆکی لق وئەندامی دەستەی لق هەڵدەبژێردرێت لە هاوولاٌتیانی هەرێم بێت و ماوەی خزمەتی لە پەروەردەو فێرکردندا لە (٥) ساڵ کەمتر نەبێت.

ماددەی حەوتەم:

ماددەی یازدەهەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

أ ـ لێکۆڵینەوە و گفتوگۆ و پێشکەشکردنی پێشنیاری هەمواری یاسای دابینکاری (الضمان) بە هەموو حاڵەتەکانیەوە.

ب ـ لێکۆڵینەوە و گفتوگۆی یاسای یەکێتی و پێشکەشکردنی پێشنیار بۆ هەموارکردنی.

ج ـ لێکۆڵینەوە و گفتوگۆ کردن لەسەر پەیرەوی ناوخۆی یەکیتی و پەسەندکردنی.

د ـ لێکۆڵینەوە ڕێکخستنی ئەرك و فرمانی لیژنەکانی کۆنگرەی گشتی و پەسەندکردنی ڕاپۆرتی کارگیری و دارایی.

هـ ـ لێکۆڵینەوە و هەڵسەنگاندنی کارەکانی یەکێتی لە ماوەی نێوان هەر دوو کۆنگرەدا.

و ـ هەڵبژاردنی سەرۆکی یەکێتی و ئەندامانی مەکتەبی سکرتاریەت.

ماددەی هەشتەم:

زنجیرە (٣) لە ماددەی دوازدەهەمی یاساکە هەمواردەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

٣- سەرۆك لقەکان.

ماددەی نۆیەم:

ماددەی سێزدەیەمی یاساکە هەمواردەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

یەکەم:

أ- مەکتەبی سکرتاریەت بە دەستەی گشتی ئەنجومەنی تەنفیزیی یەکێتی دادەنرێت، لەنێو ئەندامانیشدا دوو جێگر هەڵدەبژێرێت و کارەکان لە نێوان ئەندامانیدا دابەش دەکات، سەرۆکی یەکێتی ئامادەی کۆبونەوەکانی مەکتەبی سکرتاریەت دەبێت و بە ئامادەبوونیشی کۆبوونەوە کە بە سەرۆکایەتی ئەو گرێدەدرێت.

ب- لە مەکتەبی سکرتاریەت ڕەچاوی نوێنەرایەتی نەتەوەکانی تورکمان و کلدان سریان ئاشوور دەکرێت.

دووەم: بڕگەی دووەم لە ماددەی سێزدەیەم لادەبرێت.

سێیەم: خاڵی پێنجەمی بڕگەی سێیەمی ماددەکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

٥- کارکردن بۆ بەهێزکردنی پەیوەندیی لەگەڵ سەندیکا و ڕێکخراوە پیشەیی و جەماوەرییەکانی هەرێم و دەرەوەی، بەشێوەیەك کە خزمەت بە بەرژەوەندیی گشتی مامۆستایان و پرۆسەی پەروەردە لە کوردستان ـ عیراقدا بکات.

ماددەی دەیەم:

مادەی چواردەیەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لێ دێت:

یەکەم: دەستەکانی لق:

١- نوێنەری لقەکان ئەوانەی کە بۆ ئەندامیەتی کۆنگرەی گشتی هەڵبژێردراون پاش تەواوبوونی کارەکانی کۆنگرە بۆ هەڵبژاردنی دەستەی لق لە نێوان خۆیاندا بۆ یەکە کارگێڕییەکان کۆدەبنەوە کە ژمارەی ئەندامانی لەوە کەمتر نابێت کە لە ماددەی دووەمی ئەم یاسایەدا هاتووە و لە (٩) ئەندامی رەسەن و دوو ئەندامی یەدەگ لە پارێزگاکان و (٧) ئەندامی رەسەن و دوو ئەندامی یەدەگ لە یەکە کارگێڕیەکانی دیکە پێك دێت.

٢- دەستەی لق لە یەکەمین کۆبوونەوەی خۆیدا سەرۆکێك بۆ خۆی و بەرپرسی لیژنەکانی هەڵدەبژێرێت.

دووەم: خالێك بە زنجیرە (٣) بۆ بڕگەی یەکەمی ماددەکە زیاد دەکرێت و بەم شێوەیەی لێ دێت:

٣- لەو لقانەدا کە نەتەوەکانی تورکمان وکلدان سریان ئاشوور بوونیان هەیە رەچاوی ئەوە دەکرێت کە نوێنەریان هەبێت.

سێیەم: خالێك بۆ بڕگەی دووەم زیاد دەکرێت ودەبێتە خالی (٣) وبەم شێوەیەی لێ دێت:

٣- دەستەی لق مانگانە جارێك کۆدەبێتەوە و بۆی هەیە هەرکات پێویست بوو کۆبوونەوەی نائاسایی ببەستێت.

ماددەی یازدەیەم:

خالێك بۆ بڕگەی (سێیەم) لە ماددەی یازدەیەم بە زنجیرە (٤) زیاد دەکرێت وبەم شێوەیەی لێ دێت:

٤- لیژنەی قەزا بە هەماهەنگی لەگەڵ دەستەی لق، لەنێوان دەستەی مامۆستایاندا، نوێنەرێك بۆ یەکێتی لە دامەزراوەکانی پەروەردە و فێرکردن هەڵدەبژێرێت، لە پێناو بەهێزکردنی پەیوەندی نێوان یەکێتی و بنکەکانیدا وگەیاندنی رێنماییەکانی یەکێتی وئاراستەکان پێیان.

ماددەی دوازدەیەم:

یەکەم: خالی (١) لە بڕگەی یەکەم لە ماددەی شازدەیەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لێ دێت:

١- بڕە پارەیەك کە ئەندامان بە پێی میکانیزمێکی دیاریکراو لەلایەن ئەنجومەنی تەنفیزی دەیدەن، ئەم بڕە پارەیەش بەم شێوەیە دابەش دەکرێت:

أ- ٧٠٪ حەفتا لەسەد بۆ حسابی سندووقی دابینکاری.

ب- ٢٠٪ بیست لەسەد بۆ حسابی لق.

ج- ١٠٪ دە لەسەد بۆ حسابی مەکتەبی سکرتاریەت.

دووەم: بڕگەی دووەم لە ماددەی شازدەیەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

دووەم: کۆنگرەی گشتی چۆنیەتی خەرجکردن لە بڕگەکانی (أ ، ب ، ج)ی یەکەم دیاری دەکات و پێویستە دەستەی کارگێری لقەکان پابەند بن بەو ڕێنماییانەی لەم بارەوە دەردەچن، ولیژنە تایبەتەکان (لیژنەی دابینکاری و لیژنەی یارمەتیدانی ئەندامان) بە مەبەستی جێبەکردنی ڕێنمایانە پێکدەهێنرێن.

سێیەم: بڕگەی حەوتەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

حەوتەم: ڕێژەی ١٠٪ دە لەسەدی سەرچاوە داراییەکان کە لە بڕگەی یەکەم (ج) داهاتووە لەلایەن لقەوە بۆ سەر حیسابی مەکتەبی سکرتارییەت دەگوازرێتەوە.

ماددەی سێزدەیەم:

ماددەی بیست و یەکەمی یاسایەکە هەڵدەوەشێتەوە.

ماددەی چواردەیەم:

ماددەی بیست و سێیەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

لەلایەن لقەوە و لە چوار چێوەی سنووری جوگرافی خۆیدا پێناسە بە ئەندامان دەدات، بە مەرجێك نموونەکە یەکگرتوو بێت و لە مەکتەبی سکرتارییەتەوە دەرچوو بێت.

ماددەی پازدەیەم:

لەسەر ئەنجومەنی وەزیران ولایەنە پەیوەندیدارەکانە حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجیّ بکەن.

ماددەی شازدەیەم:

ئەم یاسایە لە ڕۆژی بلاوکردنەوەیەوە لە ڕۆژنامی فەرمی (وەقائیعی کوردستان)دا، جێبەجیّ دەکرێت.

د. ارسلان بایز اسماعیل

سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

هۆیەکانی دەرچوواندنی ئەم یاسایە

لە پێناوی ڕێکخستنی باشتری کارو چالاکیەکانی یەکێتی مامۆستایانی کوردستان بەرەو هێنانە دی ئامانجە پیشەیی ومرۆیی و پەروەردەیی ودیموکراتیەکانی ئەم یاسایە دەرچوێندرا.

تێبینی: ئەم یاسایە بەبڕیاری ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠١٢ لەلایەن سەرۆکی هەرێمی کوردستانەوە دەرچوێنرا.